

บริบทใหม่ของโลกกับการปรับตัวของประเทศไทย

ความเสี่ยงใหม่หลังวิกฤตเศรษฐกิจโลก

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของโลกในระยะปานกลางมีแนวโน้มที่จะอยู่ในระดับต่ำแต่บทบาทของภูมิภาคเอเชียมีเพิ่มสูงขึ้น
2. การปรับตัวของตลาดการเงินในลักษณะ Multiple financial nodes และมีระบบใหม่ในการกำกับดูแลสถาบันการเงินที่เข้มงวดมากขึ้น เงินดอลลาร์ สรอ. ลดบทบาทลงในเศรษฐกิจโลก
3. ความมั่นคงทางอาหารและพลังงาน การขาดแคลนน้ำและพื้นที่การเกษตร และแหล่งพลังงานดั้งเดิมในอนาคต
4. ผลกระทบด้านสังคม การว่างงานและความยากจนเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่แนวโน้มสังคมผู้สูงอายุเพิ่มสูงขึ้น
5. ภาวะโลกร้อน วิกฤติมีผลกระทบทั้งด้านบวกและลบ แต่ยังเป็นวาระเร่งด่วนของความยั่งยืนระดับโลก ซึ่งมีผลต่อทั้งด้านการค้า การลงทุน การทำธุรกิจ และผู้บริโภค
6. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ยังเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในอนาคต
7. การบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจ เปลี่ยนไปสู่ระบบ State Capitalism, Sustainable capitalism (หรือ Creative Capitalism) มากขึ้น
8. การค้า การกีดกันทางการค้าเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่เดียวกันมีแนวโน้มความร่วมมือในแต่ละภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น
9. การเมืองโลก บทบาทของสหรัฐฯ ลดลง ในขณะที่กลุ่มที่มีบทบาททางเศรษฐกิจ ซึ่งรวมถึงภูมิภาคเอเชียมีบทบาทในเวทีโลกเพิ่มขึ้น

จุดอ่อนภายในประเทศ

ขาดความสมานฉันท์ นำไปสู่พลังร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยอ่อนแอ

วิกฤตเศรษฐกิจโลก

2550 2552 2554 2556 2558 2560 2562 2564 2566 2568 2570

2. การวิเคราะห์บริบทการเปลี่ยนแปลง

การเปลี่ยนแปลงภายนอก

กฎ กติกาใหม่ของโลกในการบริหารจัดการด้านเศรษฐกิจและสังคมโลก เช่น การค้าและการลงทุน ด้านการเงิน สิ่งแวดล้อม และสิทธิมนุษยชน

การปรับตัวเข้าสู่เศรษฐกิจโลกแบบหลายศูนย์กลางรวมทั้งเอเชีย

การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของโลกอย่างต่อเนื่อง

การเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกก่อให้เกิดความเสียหายหลายด้าน

ความมั่นคงทางอาหารและพลังงานจะเป็นปัญหาสำคัญในอนาคต

ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

การก่อการร้ายสากลเป็นภัยคุกคามประชาคมโลก

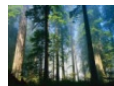
การเปลี่ยนแปลงภายใน

ด้านเศรษฐกิจ ภาคการเงินเข้มแข็ง การคลังขาดสมดุล ภาคเกษตรต้นทุนสูง ขาดแคลนพื้นที่และแรงงาน อุตสาหกรรมพึ่งต่างประเทศ บริการและท่องเที่ยวมีโอกาส

ด้านสังคม เปลี่ยนแปลงสู่สังคมผู้สูงอายุ สังคมเครือญาติสู่ปัจเจก วัฒนธรรมไทยเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมต่างชาติ ระดับการศึกษาและสุขภาพดีขึ้น CSR เพิ่มขึ้น แต่ IQ EQ ของเด็ก ผลิตภาพแรงงาน และความเหลื่อมล้ำยังเป็นปัญหา

ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เสื่อมโทรม รุนแรง ภาวะโลกร้อนกระทบต่อการเกษตร ยากจนและย้ายถิ่น การบุกรุกป่าเพิ่มขึ้น พึ่งพลังงานจากต่างประเทศ

ภาค พื้นที่ และชุมชน กรุงเทพฯ และภาคกลางมีบทบาทสูง การเปลี่ยนแปลงสู่ความเป็นเมืองเร็วขึ้น การกระจายอำนาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น

แนวคิดแผนฯ 11

1. ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน
2. คนเป็นศูนย์กลาง
3. สร้างสมดุลการพัฒนาในทุกมิติ
4. ภาครัฐพัฒนามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน
5. พัฒนาสู่วิสัยทัศน์ ปี 2570

บริบทโลกภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ

1. อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจต่ำ
2. Multi Polar Growth
3. New Global Rules
4. ภาวะโลกร้อนและพลังงาน
5. สังคมผู้สูงอายุ
6. ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี
7. การบริหารจัดการระบบเศรษฐกิจ
8. การเมืองโลก

บริบทภายในประเทศ

1. ข้อจำกัดด้านความสามารถในการแข่งขันและการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรม
2. ภาระหนี้สาธารณะ
3. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ
4. ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม
5. ความขัดแย้งและขาดความสมานฉันท์ในสังคม

วิกฤติเศรษฐกิจโลก ความเสี่ยงใหม่และโอกาสที่เผชิญหลังวิกฤติเศรษฐกิจโลก (Q4/2551-ปัจจุบัน)

จากวิสัยทัศน์ 2570 สู่วิสัยทัศน์ 11

วิสัยทัศน์ประเทศไทยสู่ปี 2570

วิสัยทัศน์ ปี 2570

ใช้แรงงานราคาถูกและทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก

คนไทยดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความอยู่เย็นเป็นสุข และสามารถอยู่ในประชาคมโลกอย่างมีศักดิ์ศรี

2540 2550 2552 2554 2556 2558 2560 2562 2564 2568 2570

สังคมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

สังคมความรู้

การพัฒนาที่ยั่งยืน

ทิศทางและแนวโน้มการปรับโครงสร้างในอนาคต

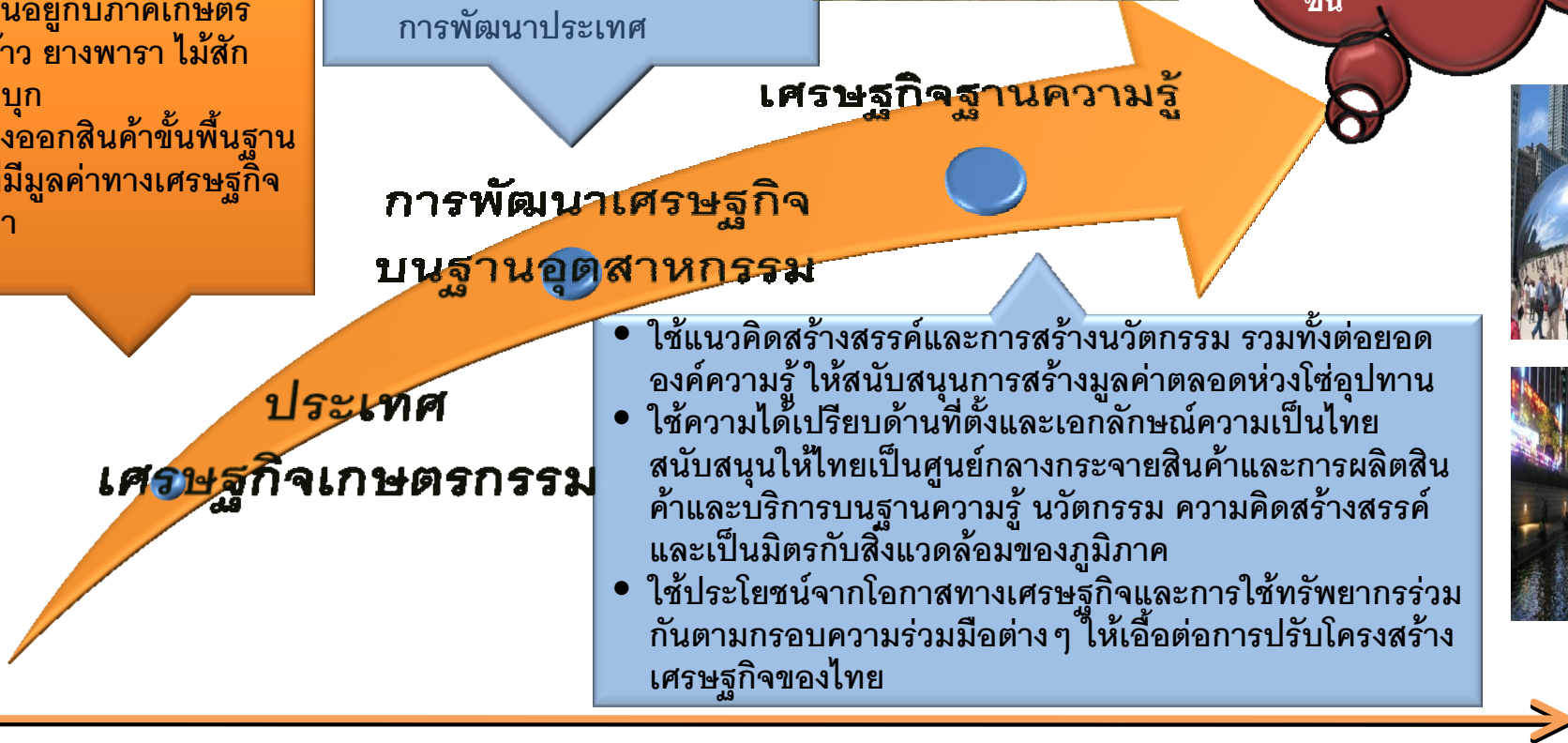

- เศรษฐกิจของประเทศขึ้นอยู่กับภาคเกษตรข้าว ยางพารา ไม้สัก ดีบุก
- ส่งออกสินค้าขั้นพื้นฐานที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจต่ำ

- ใช้แรงงานราคาถูกและทรัพยากรธรรมชาติเป็นหลัก
- การพัฒนาเศรษฐกิจใช้วิธีการแข่งขันด้วยราคา
- พึ่งพาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยีการผลิตจากต่างประเทศในการพัฒนาประเทศ

- การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ตลอดห่วงโซ่การผลิต
- การพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทาง ศก. พร้อมกระจายรายได้และสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ
- การยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่ของประชาชน

2500

2525

2553

- ใช้แนวคิดสร้างสรรค์และการสร้างนวัตกรรม รวมทั้งต่อยอดองค์ความรู้ ให้สนับสนุนการสร้างมูลค่าตลอดห่วงโซ่อุปทาน
- ใช้ความได้เปรียบด้านที่ตั้งและเอกลักษณ์ความเป็นไทย สนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางกระจายสินค้าและการผลิตสินค้าและบริการบนฐานความรู้ นวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของภูมิภาค
- ใช้ประโยชน์จากโอกาสทางเศรษฐกิจและการใช้ทรัพยากรร่วมกันตามกรอบความร่วมมือต่างๆ ให้เอื้อต่อการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย

การประเมินศักยภาพของประเทศ

W : จุดอ่อน

O : โอกาส

T : ภัยคุกคาม

S : จุดแข็ง

1. การประเมินศักยภาพของประเทศ

การประเมิน โอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อนประเทศไทย

1. ความตื่นตัวในเรื่องภาวะโลกร้อน และกระแสอนุรักษ์นิยม ทำให้ประชาคมโลกปรับพฤติกรรมการผลิตและการบริโภคในทิศทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นโอกาสมุ่งสู่เศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ
2. การเปิดเสรีและการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ เป็นโอกาสให้ประเทศไทยสามารถขยายการค้า การลงทุนในต่างประเทศ
3. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรโลกสู่สังคมผู้สูงอายุ สร้างโอกาสให้แก่ประเทศไทยในการขยายตลาดสินค้าบริการที่มีความสร้างสรรค์
4. การบริหารจัดการบนหลักธรรมาภิบาลและสิทธิมนุษยชน ส่งผลให้ประเทศไทยขับเคลื่อนความโปร่งใส สิทธิมนุษยชน ธรรมาภิบาลและความเป็นธรรม
5. วัฒนธรรมโลกที่ให้ความสำคัญกับศักดิ์ศรี ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วม เป็นโอกาสในการพัฒนาทุนทางสังคม
6. ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นโอกาสให้คนไทยเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เชื่อมโยงองค์ความรู้ในการสร้างสรรค์นวัตกรรม

W : จุดอ่อน

O : โอกาส

T : ทักษะ

U : ความรู้

S : จุดแข็ง

2. การประเมินศักยภาพภาพของประเทศ (ต่อ)

การประเมินโอกาส ภัยคุกคาม จุดแข็งและจุดอ่อนประเทศไทย

1. กติการะหว่างประเทศด้านการเงินมีความซับซ้อนทำให้สถาบันการเงินในต่างประเทศปล่อยสินเชื่อด้วยความระมัดระวัง อาจเกิดปัญหาขาดสภาพคล่อง
2. ภาวะโลกร้อน ส่งผลให้เกิดปัญหาความยากจนของเกษตรกร แย่งชิงทรัพยากร เป็นมาตรการกีดกันทางการค้า
3. ประเทศคู่แข่งในกลุ่มเอเชียมีรากฐานทางวัฒนธรรมที่หลากหลายและโดดเด่น ขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้การแข่งทางการค้า การลงทุนระหว่างไทยกับประเทศในภูมิภาคมีความรุนแรง
4. สังคมผู้สูงอายุโลกทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงาน ก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ/ทักษะความรู้ระดับสูง
5. วัฒนธรรมโลกที่เข้ามาในประเทศไทย ส่งผลต่อวัฒนธรรมไทยทำให้วิถีชีวิตคนเปลี่ยนไป

W : จุดอ่อน

O : โอกาส

T : ภัย

คุกคาม

S : จุดแข็ง

3. การประเมินศักยภาพของประเทศ (ต่อ)

การประเมินโอกาส ภัยคุกคาม **จุดแข็ง** และจุดอ่อนประเทศไทย

1. ประเทศไทยตั้งอยู่ในภูมิศาสตร์ที่เหมาะสม มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการผลิตและการส่งออกสินค้าเกษตร
2. การเงินการคลังของประเทศเข้มแข็ง เปิดโอกาสให้ตลาดการเงินไทยรองรับนักลงทุนต่างชาติได้เพิ่มขึ้น
3. คนไทยมีรายได้และโอกาสทางการศึกษาสูงขึ้น เป็นพลังในการพัฒนาประเทศ
4. คนไทยมีความเป็นมิตร มีวัฒนธรรมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ สามารถนำมาเชื่อมโยงต่อยอดกับองค์ความรู้สมัยใหม่ เพื่อประยุกต์ในการผลิตสินค้าและบริการที่มีแนวโน้มความต้องการขยายตัว
5. รัฐธรรมนูญกำหนดให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ทำให้การพัฒนาปรับไปสู่วิถีการพึ่งตนเองและเกิดความยั่งยืน